SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
Published by
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches, Located
in all Principle Cities of the
United States.
SANDARA
814 W. 33rd Street, Chicago, Ill.
Tel. Calumet 3277

METAI XX — PENKTADIENIS, RUGSĖJO (SEPTEMBER) 1 D. 1933 M. — No.32

BRUOŽAI

Rašo V. G.

Sharkey rengiasi vėl į čempijonus

Pavydas čia nereikalingas
2 mil. žmonių grįžę į darbą
Gandhi ir budistų tikėjimas.

Madison Square Garden vedėjas tikrina, jog musų Sharkey turi nemažai progų sugrįžti į čempiono sostą! Kol kas Amerikoje dar nėra už jį geresnio kumštininko. Bet Sharkey turės išnaujo kovoti už tą garbę, kurios neteko.

Vidury rugsėjo mėn. Chicagoj įvyksta jo kumštynės su Levinskiu. Jeigu Sharkey išeis laimėtoju, jis gaus dar vieną progą susitikti su baisiuoju italu Carnera, dabartiniu bokso čempijonu.

Nors sunku yra tikėti, kad Sharkey žvaigždutė išnaujo sužibt, bet vis viena mes linkim jam geros kloties.

* * *

Lietuvos žmonės gausiai aukauja pastatymui paminklo Dariui ir Girėnui. Valdininkai, ūkininkai ir darbininkai skiria dalį savo uždarbio pagerbimui drąsiųjų lakūnų. Jie yra verti.

Nežiurint į visokius pagerinimus, skraidymas oru tebėra pavojingu. Štai vieną dieną laikraštyje randame, jog žuvo šeši; kitą dieną — jog žuvo penki. Bet panašios kelionės nesulaiko progreso. Lietuvoj keletas aviatorių nusprendė lėkti ateinantį pavasarį per Atlantiką.

* * *

Ačių Dievui, turime nemažai savo lietuviškų radio valandų. Tas irgi kreditas musų išeivijai. Bet gaila, kad ne visos tinkamai reprezentuoja lietuvių kalbą ir meną.

Tuli pranešėjai ir programo dalyviai norėdami parodyti savo originalumą tiek prideda svetimų žodžių, jog išeina "chop suey".

* * *

Žemos rūšies pavydas ir kasimas kitam duobės retai kam išeina į naudą. Vienok Amerikos lietuvių tarpe šį kompeticijos forma labai išsiplatinus. Neseniai teko užgirsti apgailėtiną dalyką, kuomet viena žymi ypata garsindama savo planą pirmiausia gerokai uždavė per nugarą kitoms lietuvių įstaigoms, kurios panašų darbą anksčiau pradėjo.

Kitas nesveikas pavyzdys, taip pat Chicagoj, paliečia musų kaimynus "pažangiečius". Savo jaunimo auklėjimą jie pradėjo nuo to, kad paskelbė atidarysią mokyklą tam pačiam name, kur randasi Sandaros jaunimo grupė.

* * *

Nejaugi Chicaga yra tokia maža, kad šale jau gyvuojančios draugijėlės steigti kitą "pažangią"? Tokis užsimojimas ir prie geriausių norų iš musų pusės, sukelia nesveiką admosferą ir bereikalingas varžytines.

Jaunimo auklėjime reiktų daugiau kooperuoti ir pasidalinti dirva, o ne bandyti vieni kitiems pakenkti.

* * *

NAR. administratorius H. S. Johnson pareiškė, jog sutrumpinus darbo valandas ir išjudinus biznį, apie 2 milionai bedarbių grįžo darban. Galimas daiktas, jog tai tiesa. Bet palyginus su abelna bedarbių skaitline, kuri siekė trylikos milionų, pagerėjimas nežymus.

Blogiausia yra tas, kad samdytojai trumpindami valandas uždeda didesnę dalį kitiems, vietoj imti naujų darbininkų. Tokiu budu jie gelbsti depresijai. Vienoj Illinois valstijoj tebėra milionas bedarbių.

* * *

Anglų laikraščio "Times" korespondentas apvažiavo Vokietijos politinių kalinių stovyklas ir jo apskaitliavimu apie 80,000 įvairios rušies "prasikaltėlių" uždaryta tose stovyklose. Jų tarpe nemažai mokslininkų, rašytojų ir net parlamento narių.

Valdžios atstovai sako, jog kaliniai mokinami kaip gerbti nazius. Girdi, apie 40 nuoš. kalinių jau atsivertė prie Hitlerio. Tačiau korespondento nuomone žmogus bile kam prisiektų, kad paliusuotų iš to pragaro.

* * *

Šiomis dienomis apie dvidešimts dvi valstybės, tame skaičiuje ir Lietuva, pasižadėjo sumažinti kviečių gamybą. Tikslas šios sutarties pakelti kviečių kainas ir pagerinti ūkininkų būvį.

Stambiausias kviečių gamintojas yra Suv. Valstijos, Kanada, Australija ir Argentina. Jos jau sutiko numušti 15 nuoš. produkcijos. Suv. Valstijos paliks neapsėta 9,600,00 akerių dirvos, kurios kitaip kitaip išaugintų 124,000,000 bušelių kviečių.

Ši tarptautinė sutartis yra pirmas bendras žingsnis prašalinimui depresijos.

* * *

Indusų patriotas Gandhi jau du kartu skelbė bado straiką norėdamas iškovoti daugiau teisių paprastiem žmonėm. Bet Indija dar labai atsilikus ir prietaringa. Jų tikėjimas nepakelia žmogaus, bet dar labiau nukankina.

Budizmas, kurį seka apie 150 milijonų žmonių mokina, jog miręs žmogus gali prisikelti pavydale medžio, gyvulio ar augalo, jei gerai elgsis šiam gyvenime. Priešingai gi, turės keptı nemažiau kaip 10 mil. metų vienoj iš 136 budistų pragarų. Kraštas, kurs tiki į tokius dalykus nelengva sukulturinti.

Žinios iš Lietuvos

KAIŠIADORYSE RENGIAMASI ATIDARYTI AUKŠTESNĘ MOKYKLĄ.

Kaišiadoryse yra 4 klasių vidurinė mokykla. Tą mokyklą baigę vaikai, norį tęsti mokslą, verčiami stoti į gimnaziją Kaune, toliau Alytui ar kur kitur. Tatai ir vaikų tėvus apsunkina ir brangiai kaštuoja. Todėl Kaišiadorių vidurinėj mokykloj nuo šių mokslo metų pradžios numatoma atidaryti V klasę ir taip kasmet pridedant po vieną aukštesnę klasę vidurinę mokyklą paversti gimnazija.

Tuo reikalu buvo tartasi su švietimo ministerija. Prašyta paramos Kaišiadoryse įsteigti gimnaziją arba aukšteniąją komercijos mokyklą. Tačiau dėl pablogėjusios ekonominės buklės, valdžia gimnazijos steigti nesiimanti, todėl jos steigimu bei išlaikymu, mokyklos tėvų komitetui prašant, susirupino apskrities savivaldybė. Ji visoms valsčių savivaldybėms (jų apskrity 9) išsiuntinėjo aplinkraštį prašydama prisidėti lėšomis gimnazijai išlaikyti.

Esą, vieno mokytojo išlaikymui kiekvienai valsčiaus savivaldybei reikia prisidėti po 100 litų metams.

Tokia išlaidų suma savivaldybių biudžeto neapsunkintų, o naudą padarytų didelę.

Reikia tikėtis, kad tas klausimas bus teigiamai išspręstas. Gimnazijos Trakų apskritis senai laukia.

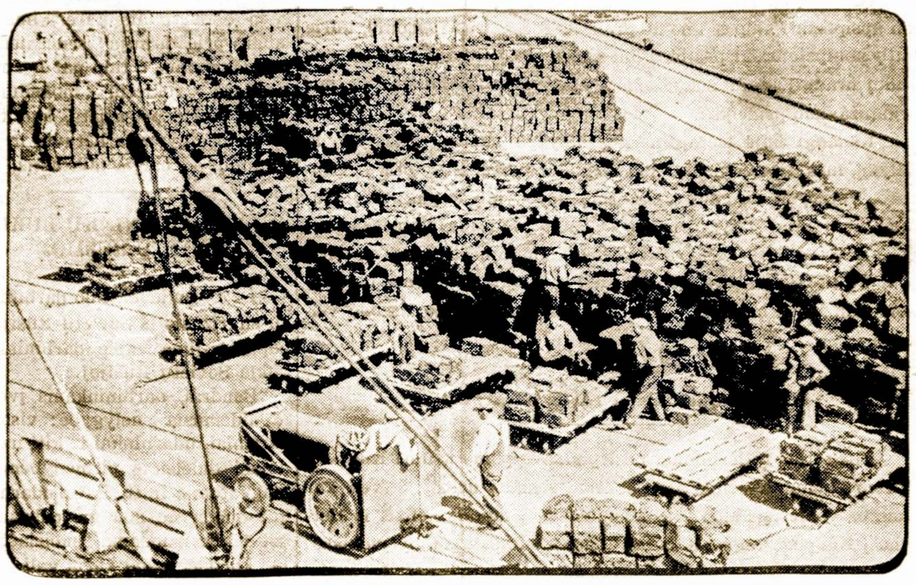

Japonų supirktos įvairios geležinės išmatos (Junk) Suvienytose Valstijose, kurios yra pertirpinamos ir naudojamos geležies išdirbystėje. Žis paveikslas imtas Los Angeles, Calfornija prieplaukoje.

350 MIL. MARKIŲ SUAUKOJĘ KAPITALISTAI HITLERIO REVOLIUCIJAI.

Londone pasirodė knyga, parašyta buvusio artimo Hitlerio bendradarbio Johames Steel, kurioje paduodama sensacingų dalykų apie Hitlerio santykius su užsienio kapitalistais.

Steel neseniai pabėgo iš Vokietijos, kadangi ir jam gręsė likimas dr. Bell nužudyto už tai, kad per daug žinojo apie nacionalsocialistų "revoliucijos" užkulisius.

Steel žiniomis Hitleris per paskutinius 5 metus iš įvairių šalių kapitalistų gavo 350 milionų markių. Hitlerio agentai apvažiavo Vokietiją, Angliją, Švediją, Ameriką, Prancuziją ir kit. šalis, rinkdami pašalpas savo perversmui.

Toli gražu ne visi tie agentai buvo nacionalsocialistų nariai, jie dirbo už algą ir kelionės išlaidas bei nuošimčius.

Amerikos agentus dirigavęs pats Šachtas. Kapitalistams buvo užtikrinama, kad revoliuciją laimėjus, aukos ir parama apsimokės. Morgano bankai davę 50,000 ir 35,000 dolerių. General Motors automobilių koncernas, pirkęs Vokietijos Oppelh koncerną, aukavęs gana stambią sumą. Gi Henry Fordas sumokėjęs Hitleriui 40,000 dolerių už išvertimą vokiečių kalbon ir išplatinimą Vokietijoj antisemitiškų straipsnių iš Fordo leisto žur-lo "Dearborn Independent".

Daug Hitleriui padėjęs rinkti Amerikoj pinigus kunigaikštis Ferdinandas.

Didžiausias pinigų Hitleriui aukavusios karo priemonių gaminimo firmos.

MONOPOLIZAVO DARIŲ IR GIRĖNĄ.

Taip reikia manyti, nes rugp. 10 d. miesto burmistras sušaukė vienos krypties organizacijų ir įstaigų atstovų susirinkimą Dariaus ir Girėno paminėjimui Šiauliuose surengti. Nė viena kita organizacija į susirinkimą nebuvo pakviesta. Taip pat, nebuvo pakviesti ir neįleisti "L. Žinių", "Ryto", netgi "Musų "Musų Momento", "Dien. Naujienų" spaudos atstovai.

Susirinkime nutarta rengti minėjimą. Sudarytas komitetas, kurio priešakyje atsistojo pats p. burmistras, kuris tokiu vienašališku žygiu daro skaldymą visuomenės tarpe, kuris rupi visiems.

Anglai Su Prancuzais Grąsina Vokiečiams

Sako, jei vokiečiams maža įspėjimo, bus pavartotos kitos priemonės.

Londonas. Anglų spauda plačiai komentuoja vokiečių vyr. atsakymą į Prancuzijos ir Anglijos diplomatinių atstovų demaršą. Kai kurie laikraščiai vokiečių atsakymą vadina iššūkiu. Esą, toks atsakymas prieštarauja prieš tris mėn. Hitlerio pasakytai kalbai. Kiti laik. nurodo į netinkamą vokiečių atsakymo toną, tačiau čia pat pažymi, į tą toną nereikia per daug dėmesio, nes vokiečių vyr., vis delto, davusi suprasti, kad sustabdysianti propagandinius skridimus ir ateityje neleisianti per radio įžeidinėti austrų.

Prancuzų laikraštis sako: Jei iškilmingas perspėjimas padary tas reicho kabinetui, nebus suprastas, jei Vokietija ir toliau laikysis savo neleistinos politikos Austrijos atžvilgiu, — politikos, kuri sudaro pavojų Austrijos nepriklausomybei, — aiškus dalykas, kad didžiosios valstybės imsis griežtesnių priemonių. Sako, reikia turėti vilties, Londono, Paryžiaus ir Romos diplomatijai pavyks ausaugoti Europą nuo tokio rimto bandymo.

HINDERBURGAS NORĖJO LOEBE IŠLAISVINTI.

Vokiečių emigrantų laikraštis "Neuer Vorwarts" rašo, kad Paul Loebe, buvęs Reichstago pirmininkas, į kurio rankas prezidentas Hindenburgas atidavė konstitucijos saugojimo priesaiką, areštuotas. Loebės žmona prašė Hinderburgo pagalbos ir gavo iš Hinderburgo laišką, kuriame rašo, kad jis jos vyro areštavimą labai apgailėstaująs ir įsitikinęs Loebės nekaltumu. Jis kalbėjęs su Hitleriu dėl Loebės paleidimo.

Bet jau praslinko daug laiko, o Loebe vis nepaleidžiamas. Tas įrodo aiškiai, kad Hitleris ir Goeringas nusišvilpė į prezidento intervenciją. Ar tai teisės valstybės, klausia laikraštis, kur pati valstybės galva nieko nebegali sakyti. Mes ir šią gėdą pridedame atsiskaitymo dienai — baigia laikraštis.

LYGIOS TEISĖS VOKIETIJAI — DIDELIS PAVOJUS EUROPAI.

Buv. anglų admiraliteto lordas Churchill paskelbė straipsnį, kuriame smarkiai puola Vokietiją del nusiginklavimo. Churchill tvirtina, kad nėra jokio reikalo forsuoti nusiginklavimo klausimo išsprendimą dar šiais metais. Esą, lygių teisių suteikimas Vokietijai sudarytų be galo didelį pavojų Europos taikai. Per laimę, absurdiškas sumanymas suteikti Vokietijai lygias teises, buvo automatiškai įvykių eigos likviduotas. Jo nuomone, nusiginklavimo konferencija turi bent privesti valstybes pasisakyti tikrąją savo karinių pajėgų jėgą. Jei apsiginklavimas yra savaime blogas, tai slaptas ginklavimąsis yra kur kas blogesnis. Churchill primena, kad prieš pasaulinį karą vienas įtarimas, kad Vokietija slaptai statosi milžiniškus karo laivus, pasmarkino nedraugiškumo jausmus tarp Anglijos ir Vokietijos. Tuo metu jis pats nurodinėjo, kad Vokietijai daromi kaltinimai yra neteisingi.

LIETUVIS VALTIM PER ATLANTICĄ.

Transatlantiniams lakūnams lietuviams Dariui ir Girėnui paaukojus savo jaunystės jėgas ir pagaliau gyvybę tėvynės garbei, atsiranda daugiau pasiryžėlių, kurie nori paaukoti save tėvynės garbei kelti.

Šiomis dienomis ateina žinių, kad Romaldas Levickas yra nutaręs motorine valtimi plaukti per Atlantą Amerikon. Kelionę yra numatęs Klaipėda — New Yorkas.

R. Levickas yra 24 m. amž. ir gyvena Jurbarke. Jo specialybė motoristas, dirba daugiausiai prie automobilių. Plaukti motorine valtimi per Atlantą jau galvoja nuo 1929 metų, bet vis neišdrįsdavo. Dabar, kada Darius ir Girėnas žuvo dėl tėvynės, ir jis ryžosi pavojingam žingsniui. Jis yra neturtingas ir neturi valties, bet ją tikisi greitu laiku įsigyti. Tikisi paramos iš visuomenės ir vyriausybės. Valtį mano įsigyti geru ir galingu motoru, kad ilgą kelionę per Atlantą būtų galima atlikti. Anot jo, valtis turėtų būti naujausios konstrukcijos ir pritaikinta tolimiems plaukimams. Atvykęs Kaunan p. Levickas žadėjo kreiptis į įvairias įstaigas prašyti pagalbos įsigyti valtį. Jei tas pavyktų, kuo jis neabejoja, tai jau netrukus pradėtų ruošemuosius darbus. Susipažintų su įvairiais instrumentais reikalingais kelionėms per vandenis ir kit.

Jei viskas gerai be kokių nors susitrukdymų eitų, tai jau ateinantį birželio mėn. išplauktų Amerikon. Tokion pavojingon kelionėn šis energingas iš pažiuros vyras tikrai pasiryžęs leistis ir reikia manyti, kad šį savo vę vokiečių reichstago nariai.

Banditė Moteris Nuteista 199 Metus Kalėjimo

JOS VIENAM DRAUGUI PASKIRTA TOKIA PAT BAUSMĖ, O KITAM ELEKTROS KĖDĖ.

Chicagoj pradėjo smarkiai ir skubiai bausti prasižengėlius— plėšikus, gengsterius, holdaperius ir kitokius ramiųjų gyventojų priešus. Nuo pradžios pradėto šio "karo" ant šių blogos valios gaivalų, jau trys gavo elektros kėdes ir keli amžiną kalėjimą.

Šią savaitę įvyko teismas už nužudymą tulo krautuvninko, kur buvo įmaišyta ir moteris. Tas, kuris nušovė krautuvninką nuteistas mirties bausme. Gi moteris, vadinama "blonde tiger girl" ir jos draugas gavo po 199 metus kalėjimo.

Tai pirmas atsitikimas istorijoj. Paprastai, kuomet pripažindavo kaltu ir norėdavo nuteisti visam amžiui kalėjimo, paskyrdavo 99 metus ir tas jau reiškė visam amžiui.

Bet vadovaujantys tam tikrais įstatymais, išbuvus kalėjime vieną trečdalį paskirtos bausmės, tankiai paliusuojama. Tai gi "jurimanai" nenorėdami žudyti moterį elektros kėdėj ir kad ji kada nors butų laisva, paskyrė jai bausme net 199 metus. Reiškia, jeigu ji ir butų paleista iš kalėjimo, ji jau bus virš 90 metų, nes ji yra 29 amžiaus. Jos draugas Minneci yra 27 m. amžiaus. Trečiasis, butent Dale, gavo elektros kėdę.

Nuteistoji moteris, Mrs. Jarman yra dviejų vaikų motina.

BAISI TRAGEDIJA CHINIJOJ

Išsiliejus Geltonajai upei, likosi apie 3 mil. benamių.

Praeitą savaitę buvome pažymėję, kad Chinijoj išsiliejus Geltonąjai upei, likosi apie 50,000 benamių. Tačiau šiomis dienomis mus pasiekia tikresnės žinios, kurios sako, kad kalbamos upės išsiliejimas atėmė namus nuo virš 3,000,000 gyventojų. Tokio baisaus reginio Chinijos šimtmečio istorija nebeatsimena.

Sakoma, viena bėda — nebėda. Tas pats ir čia. Per paskutinius kelius metus Chinija pergyveno daug skaudžių nuotykių: tarpusavis civilis karas, Japonų užpuolimas ir dar galų gale gamtos žiaurumai pribaigė šiuos taikiosius pasaulio piliečius. Tai skaudi likimo ironija.

LENKAI STIPRINASI JUROJ

Švedai patenkinti susisiekimu su Lietuva.

Lenkai, stengdamiesi įsigalėti jurose, be anksčiau Danijoje nupirktų senesnių keleivinių laivų, dabar užsisakė dar du visai moderniškus laivus susisiekimui su Amerika palaikyti. Kaip žinoma, susisiekimą tarp Amerikos ir Lietuvos, taip pat Lenkijos, palaiko ir Švedų Amerikos linija. Sužinoje apie lenkų planus, švedų laikraščiai kreipėsi į minėtosios švedų linijos direktorių p. Janssen, teiraudamiesi, ar tas lenkų sumanymas nesudarys švedams konkurencijos. Direktorius pareiškė, kad lenkai švedams konkurencijos nesudarys. "Mes, sako Jonssen, ne tiek suinteresuoti siųsti savo laivus į Lenkiją, kiek į Lietuvą. Susisiekimui su Lietuva nuolat didėjant, buvome priversti užsisakyti jam specialiai pritaikytą naują laivą, kuris greičiausiai bus nuleistas į jūrą ateinančiais metais.

SKLANDYMO MOKYKLA NIDOJ VEIKIA.

"Lietuvos Keleivis" praneša, kad Nidoje įsteigta sklandymo mokyla. Mokyklą įsteigė Lietuvos Aero Klubas. Į Nidą jau atvyko tos mokyklos vedėjas ir instruktorius, leit. Heidrikis. Mokyklai parinkta vieta tarp Nidos ir Lietuvos Vokietijos sienos aukščiausiame kopų kalne. Pasak lakraščio, parinkta vieta yra visais atžvilgiais labai patogi, nes sklandytuvai galės pakilti, bet kokios krypties vėjui esant. Besimokantiems pakilti skiriama slėnesnė kopų dalis, o daugiau patyrusiems praktikuotis bus galima statesniame kopų kalne prie Kuršių marių.

Laikraštis mokyklos atidarymą Nidoje nuoširdžiai sveikina ir tikisi, kad, ją atidarius, tame apleistame kampe atsiras gyvesnis judėjimas.

HITLERININKŲ REVOLIUCIJA JAU ĖDA SAVO VAIKUS.

Stuttgart. — Vokiečių radio žiniomis, Vuertenbergo vyriausybė paskelbė proklamaciją antrašte "prieš atvirus ir slaptus valstybės priešus", kurioje paskelbiamas vokiečių radio žodžiais tariant, kuo žiauriausias ir kuo brutališkiausias karas prieš dabartinio režimo priešus, ypatingai prieš liberalų sluoksnius. Nuo šiol valdž. imsis tokių priemonių prieš tuos sluoksnius, kokios iki šiol nebuvo vartotos prieš tokius valstybės priešus. Nacionalsocialistai, kurie pasitiki savo priklausymu nacionalistų partijai suimtiems liberalams užtarti, turės skaitytis su tuo, kad patys galės būti suimti ir išmesti iš partijos.

NAZIAI ĮSTRĖMĖ BUVUSIO VOKIETIJOS PREZ. SUNŲ.

Suimtas ir į Orienburgo koncentracijos stovyklą išsiųstas buv. Vokietijos respublikos prezidento Eberto sūnus, Fridrichas Ebertas. Jis anksčiau buvo reichstago narys ir yra Brandenburgo socialistinio laikraščio vyriausias redaktorius. Tuo pačiu laiku į koncentracijos stovyklą buvo pasiųsta dar du buvę vokiečių reichstago nariai.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
Published Every Friday by
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE

Editorial Office:
814 West 33rd Street Telephone Calumet 3277

SUBSCRIPTION RATES:
In The United States per year $2.00
In Canada and All Foreign Countries per year $3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra Sąvaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis. Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, 814 West 33rd Street, Chicago, Illinois.

UŽSISAKYMO KAINA:
Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyje metams $3.00

ŠANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.

Vyriausia šalies valdžia ir suverenas yra pati tauta, išreiškianti savo valią, slaptu ir teisėtu balsavimu visų pilnamečių ir pilnateisių gyventojų —vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kulturinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinas bešališkas švietimas ir mokslo bei kulturos kėlimas tarpe Lietuvos ir išeivijos Lietuvių.

Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išeivijos Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj plačiausius Demokratybės principus.

Visiems tikėjimams ir sąžinės įsitikinimams tolerantiškumas ir atskyrimas tikybinio veikimo nuo politinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisėms ir piliečių ištikimybė Konstitucijai.

Atsižvengiant į tautos ateitį—pastangos priaugančiąją Lietuvių kartą —jaunuomenę, išauklėti sveiką, apšviestą ir tautiškai susipratusią.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais budais—Mes be Vilniaus Nenurimsim.

PAŽVELGUS Į AMERIKOS LIETUVIŲ ATEITĮ.

Musų darbuotojai, organizacijų nariai ir šiaip nuoširdus lietuviai privalo pažvelgti laiks nuo laiko truputį toliau ir perstatyti sau įvairias gyvenimo galimybes ir kryptis. Pav. koki bus ir kaip atrodys Amerikos lietuvių išeivija už desėtko arba dviejų desėtkų metų? Kokie asmenys užims vadovaujamas vietas tautinėj dirvoj? Kiek busime stiprus lietuviškumo atžvilgiu? Panašus klausimai nėra vien tuščias klajojimas po nežinomas sritis. Apsvarsčius juos visapusiškai, mes geriau suprasim kurion kryptin plaukiam ir kaip valdyti vairą, kad neužkliuti į nepageidaujamą uostą.

Žvilgsnis į ateitį atidengtų taipgi vieną neužginčijamą faktą, jog nedėdami specialių pastangų ir nesiruošdami sutikti galimas kliutis, mes pralaimėsim ir neteksim to, ką dabar turime. Jei ukininkas pavasario laiku paliktų laukus dirvonais ir neapsėtų, atejus rudeniui ir žiemai aruodai jo but tušti. Jei pirmieji Amerikos lietuvių pionieriai nebut dirbę ir kovoję, šiandie mes neturėtum nei savo organizacijų, nei spaudos nei visokių kulturinių įstaigų.

Pereitam "Sandaros" num. mes pažymėjom keturioliką svarbesnių punktų arba uždavinių, kuriuos turėsim atlikti kaipo organizacija. Viso to darbo ir veikimo tikslas yra sustiprinti Amerikos lietuvių išeiviją; padėti jai tokį pamatą, kurio neišgriautų bėgantieji metai. Kitaip sakant—rupintis, kad musų aruodai nepaliktų tušti.

Bet įsitėmykim, jog vieno parašymo neužtenka. Pasirinktieji tikslai reikia vykinti tuojau, neatidėliojant. Musų tarpe yra dar daug stiprių pajėgų; visi mes suprantam reikalo svarbumą ir esam pasirengę atlikti savo dalį. Vyriškumo ir drąsos, ačiu Dievui, nestinga. Todel pasilieka tik sukoncentruoti esamą energiją ir bendrai panaudoti ją naudingam darbui. Iki šiam laikui mums truko kooperacijos, sutartinos akcijos. Atsiekimui didesnio tikslo neatbutina, kad mes visi vienodai jaustum, vienodai suprastum; pareigas ir atsakomybę pasidalintumem lygiomis. Tam tikros lietuvių grupės yra mokinamos aklai klausyti įsakymų iš viršaus. Šie didieji autoritetai sėdi tukstančius mylių nuo musų; gal nėra buvę nei vienoj Amerikos lietuvių kolonijoj, tačiai iš mažens ar šiaip aktyvios agitacijos pagalba tos lietuvių grupės yra įpratintos nesvyruojančiai ir be diskusijų priimti įsakymus.

Sandariečių organizacija ir jos nariai gali pasitikėti tiktai sau. Kiekvienas veikėjas turi pats apsvarstyti, persitikrinti ir savo gera valia vykinti tą ką pats rado reikalingu. Toks kelias gal yra kiek keblesnis, bet už tai mes turim pamato didžiuotis, jog nesam kitų stumdomi, bet gyvenam savo protu. Galvokim nuodugniai; pažvelgkim į ateitį; ieškokim priemonių pagerinimui dabartinio stovio ir atsiminkim, jog visi turim kuom nors prisidėti, kad apsaugoti šioj šaly lietuviškumą.

JAUNIMO TRAUKIMAS Į LIETUVIŠKĄ GYVENIMĄ.

Vienu svarbiausių musų programos punktų yra jaunimo klausimas. Amerikos lietuvių ateitis priklausys nuo dabar augaučios kartos. Nežiurint, jog šis dalykas buvo diskusuojamas spaudoj ir susirinkimuose šimtus kartų, tačiau iki šiam laikui labai ir labai mažai teatlikta praktiško darbo. Ypač apgailėtina yra prisipažinti, jog mes neturim pasigaminę net bendros sistemos, nors kitos tautos šiuo žvilgsniu toli mus pralenkė.

Kitaip sakant, norėdami dabar ką nors sukurti esam priversti pradėti nuo pirmo kertinio akmenio ir tęsti iki paties stogo. Daugelis lietuvių mano, jog jaunmo nepritrauksi prie savęs net su pyragu. Amerikoniškas gyvenimas ir visokios turtingos finansais ir specialistais įstaigos pavilioja iš musų čia gimusius. Kak kiti pavilioja, tai tiesa. Bet kaltė už tai krinta ant musų, nes beveik nieko nedarom, kad pritraukti jaunimą. Kuomet rimtai užsiimsim tuo reikalu, tai gera dalis to jaunimo pasiliks musų tarpe.

Pirma negu kelti prieš visuomenę ir savo narius jaunimo organizavimo klausimą, mes patys jį plačiai ir visapusiškai apsvarstėm ir praktikoj pritaikėm. Musų patyrimas yra štai koks: ten kur suaugančioji karta nuoširdžiai domisi jaunimu ir stengiasi jį supažindinti su lietuvybe, jaunimas simpatiškai atsiliepia r dar pats gelbsti.

Bet įsitėmykit, jog kur ne kur, bet čia reikalinga tvarkingas sistematiškas darbas, paremtas tam tikromis taisyklėmis. Kitoniškai gi, mes nieko pastovesnio nesukursim. Sandaros kuopos turi ruoštis prie šitokio veikimo. Pirmiausia, turime patys gerokai apsipažinti kaip ir nuo ko pradėti. Toliau, rasti žmonių, kurie butų kompetentiški pasiimti ant savęs atsakomybę. Ar tai bus vaikų draugijėlė, ar suaugusių grupė, visur reikalinga pažinti organizavimo principus.

Kadangi šioje vietoje nėra galimybės plačiau išdėstyti šį dalyką, mes kviestumem užinteresuotus asmenis kreiptis į "Sandaros" ofisą ir čia gausit platesnių nurodymų ir patarimų jaunimo auklėjimo srity. Šį darbą neužilgo pradėsim platesnėse rybose ir todel butų gerai, kad tiems, kam rupi išeivijos ateitis pradėtų praktiškai taikinti tą obalsį ir punktą, kurį mes pasirinkom kaipo svarbesnį ir pirmutinį musų ateinančio sezono veikime.

VOKIEČIŲ PLANAI LINK KLAIPĖDOS.

Vokietijos hitlerininkai neslepia savo plano užimti Klaipėdą "putco" keliu. Neseniai jie paskelbė sekantį obalsį: "Ten kur skamba vokiečių kalba yra musų žemė." Slaptais keliais iš Berlyno į Klaipėdą importuojamos didelės sumos pinigų vokiškai propagandai. Jų mokyklos, sporto kliubai ir laikraščiai gausiai šelpiami. Tėvai, kurie nesiunčia vaikų į vokiečių mokyklas visaip įžeidžiami ir boikotuojami. O valdininkai, kurie palaiko lietuvių pusę, uždėdami ant juodo lapo su perspėjimu, jog su jais bus atsilyginta.

Vokiečių universitetuose dažnai girdėti senoji kryžiuočių daina: "Į rytus traukiam mes į kovą." Vienas lietuvių studentas grįždamas į savo tėvynę atsisveikino su vietiniais draugais. Vokietis studentas jam pareiškė: "Nors tave gerbiu, bet kuomet reikės kovoti už Klaipėdą, pasigailėjimo iš manęs nelauk."

Beabejo, šitiem jaunuolių išsišokimam negalima duoti didelės politinės reikšmės. Bet yra kitokių faktų, kurie neabejotinai rodo vokiečių pasiryžimą užimti Klaipėdą.

Atsižvelgiant į tokią padėtį mums, Amerikos lietuviams, reiktų iškalno ieškoti priemonių kaip apsaugoti Klaipėdą nuo gręsiančio pavojaus. Nelaukim kol įvyks pats "putčas"; tuomet jau sunku bus kas bepadaryt. Svarbu užbėgti tam "putčui" už akių.

Tą but galima padaryt remiant lietuvišką elementą Klaipėdoj, aiškinant Klaipėdos reikšmę Lietuvai ir to krašto praeitį. Amerikos spauda dažnai talpina neprielankių mums raštų ir tuomi klaidina ir nuodija visuomenės opiniją. Su tuom reikalinga kovot, nes Suv. Valstijų ir pasaulio opinija yra vienintėlė musų apsauga nuo vokiško imperializmo.

AR GYVENO LIETUVIAI RYTPRUSIUOSE.

Lietuvos laikraščiai patalpino maždaug sekančio turinio raštą.

Prieš kiek laiko dr. Engelis iš Karaliaučiaus "Pruzija" muziejaus direktorius pradėjo kasinėti senovės kapus ties Linkunais Rytprusiuose. Šių kasinėjimų tikslas yra nustatyti kieno buvo apgyventas Prusų kraštas.

Šiuo metu kasinėjimai Linkūnuse yra baigiami. Gauti rezultai parodo, kad lietuviams tokiais archeologiniais tyrinėjimais reikėtų daugiau susirūpinti. Lietuvių mokslininkų uždavinys turėtų būti iškelti tai, kas liečia aisčius.

Nauji kasinėjimai Linkūnuose atskleidė uždangą, kuri ligi šiol slėpė šio krašto žilos senovės paslaptis. Prieš porą metų ten pat buvo atkasta keturių aukštų kapinynas, o šiemet jau pavyko nustatyti, kad tuose pat kapuose numirėliai buvo laidojami šešių aukštų kapuose.

Šie krašto gyventojai tuose šešių aukštų kapuose savo numirėlius laidojo ilgais laikotarpiais (nuo 6 iki 12 šimtmečio po Krist. gim.). Nors ir daug laiko jau praėjo, bet dar galima nustatyti, kaip buvo laidojami žmonės senovėje.

Būdavo padaromi karstai ir dėžutės iš medžio ir jose supiltos lavono liekanos (seniau kūnus degindavo) ir, be to, į karstus arba dėželes rasta įdėta brangių daiktų. Tai greičiausia buvęs laikotarpis nuo 1-o iki 12to šimtmečio, kada vikingai atkeliaudavo per jūras į šį kraštą prekiauti. Numirėliams į kapus įdėdavo daug brangių papuošalų, ginklų ir kit., kuriuos gaudavo mainais iš vikingų. Kapuose taip pat rasta ir daug bronzinių daiktų.

Viename kape rasti šalia žmogaus griaučių ir ožkos ar avies griaučiai. Matyt, mirusiam ši avis buvusi paaukota ir jam mirus įdėta į kapus. Seni žmonės dar daug apie tokius lietuvių papročius pasakoja. Taip pat ir dr. Engelis šito neneigia, kad buvo dedami į kapus papiauti gyvuliai.

Karstuose atrasti papuošalai ir ginklai rodo, kad žmonės, kurie čia buvo palaidoti, buvo labai turtingi.

Dr Engelis rado 80 brangių kardų. Į atskirus karstus budavo įdėti net po du kardus. Tokių brangių vikingų kardų niekur kitur Europoj, išskyrus Skandinaviją nerasta.

Dr. Engelis tvirtina, kad ties Linkūnais senovėje buvusi labai svarbi prekybos vieta. Čia vikingai sustodavo pailsėti, kol leisdavosi į tolimesnes keliones rytuosna. Stovyklavimo metu vikingai varydavo mainų prekybą su vietos gyventojais.

Tuo kartu, kaip sako dr. Engelis, tame krašte gyvenę žmonės yra turėję labai aukštą kulturą. (Engelis ją vadina "Memelkultur"). Jis sako, kad ši kultura esanti labai skirtinga nuo senųjų Prusų kulturos. Dr. Engelis mano, kad Linkūnai buvo Salaujų žemėje, kuri su savo gyventojais užėmusi vidurį tarp Kuršių ir Senprusių. Nors iki šiol dr. Engelis visuomet tvirtino, kad tarp Kuršių ir Senprūsių gyveno lietuviai, bet dabar jis tvirtina, dėl kažkokių sumetimų, kad šiame krašte lietuvių negyventa. Esą ir latvių ir lietuvių archeologai palaiką tą jo nuomonę. Lietuvių norus ir pa geidavimus išaiškinti šio lietuviško krašto praeitį, dr. Engelis vadina šovinizmu. Jis tvirtina, kad lietuviai yra Prūsų krašto kolonistai, atėję ordino laikais, o norį net ir Klaipėdos krašte daryti kasinėjimus, kurie turėtų įrodyti jų tvirtinimų teisingumą. Esą aišku, kad tokių pažiurų į šio krašto praeitį vokiečiai neįsižadėsią. Dr. Engelis savo dabartiniais pareiškimais, labai prieštarauja senesniems pareiškimams, o taip pat ir rimtiesiems vokiečių mokslininkams, kurie pripažįsta, kad tose vietose gyventa lietuvių ir jų giminių, — baigia laikraštis.

SUNKI DARBININKŲ BUKLĖ SOVIETŲ RUSIJOJ

"L. Ž." paduoda tulo darbininko sugrįžusio iš Sovietų Rusijos papasakojimą apie darbininkų buklė Sovietų Rusijoj.

"Bendrai, darbininkams įvesta didžiausia nelygybė: visoki partiniai, udarninkai ir kiti naudojasi didelėmis pirmenybėmis, lengvatomis ir tt. Pav., udarnin kui duoda ne 800 gr. cukraus, bet 1 kilo, duodama "skolziaščaja" kortelę, pagal kurią gali pietus gauti tiktai savo fabriko valgykloje, bet ir kitur. Fabrikų valgyklose darb. pietus duoda už 80 kap. ligi 1 rub. Tiesa, pietūs labai prasti: mėsos neduoda, nes bendrai jos nėra, sviesto nėra, tai maistas gaminamas be riebalų. Paprastai duoda daržovių sriubą — tai tiktai žolės, be riebalų. Antram duoda margarinę paspirgytą duonos gabalėlį ar ba kokio rukštaus vinigreto.

Didesniuose fabrikuose, kurie laiko 5—6 kiaules arba keletą kralikų, kai kas gali užuosti mėsos kvapą, bet iš tokių išteklių niekas jos gauti negali.

Fabrikų valgyklos yra atskiros, kuriose maitinamas komunistinis elitas ir šiaip visi tie, kurie turi įvairias lengvatas bei pirmenybes.

Kaimuose "kūlokai" išnaikinti, įvesti kolchozai; yra dar "iedinoličkinų", t. y. valstiečių, kurie turi po karvę. Bet ir jie priverstinai turi statyti pieną, pav. 300 litrų per metus. Po karvutę turį ir kaikurie darbininkai, kurie gyvena miestų pakraščiais, kurie taipgi lygiai su visais turi valstybei statyti pieną.

Jei tai "iedinoličikas" neišpildo valstybės reikalavimų, t. y. — nepristato valstybei paskirto pieno kiekio, tai jį baudžia — atima iš jo karvę ir jis gauna "podkulačniko" vardą. Kaip tokiam, jau gali duoti "putiovką", t. y. — išsiųsti nuo šeimos ir gyvenamos vietos 100 kilometrų.

Jokios nuosavybės nėra. Pav., jei kas augina kiaulę, tai jos pa skersti negali, nes ji yra "visų". Sovietas ją gali kitam asmeniui liepti parduoti ir už tuos pinigus visiems nupirkti druskos...

Prieš kiek laiko dar buvo turgai, kur nuveždavo laisvi ūkinin kai produktų: pieno, mėsos, bulvių duonos ir tt. Dabar turgų nėra ir turguje nieko pirkti negalima. Net laikraščių laisvai pirkti negalima, reikia turėti kortelę, nes stinga popieros, nėr ant ko laikraščių spaudinti...

Kolchozan ne visus priima. Ten suvarė ūkininkus su turtu, o kas jo neturi, turi įmokėti 500 rublių įnašo, tada tik galės gyventi ir dirbti kolchoze.

Įvestas batrakų luomas; jų be piniginių įnašų kolchozan nepriima...

Eina miestų "valymas". Kas trys mėn. tikrina visus butus ir visus, kas neturi duonos kortelės, išsiunčia už 100 kil. nuo miestų — Leningrado, Maskvos, Odesos ir tt. Tokiu būdu iš Leningrado nuo sausio ligi rugp. 1 d. išsiuntė apie pusę miliono žmonių.

Buvusių "kūlokų" sūnūs neturi teisės tarnauti kariuomenėje, jiems atimtos teisės. Ne komunistui sunku iš viso, o komunistų partijon įstoti labai sunku.

Pav. vaikai, kad įgytų mokslą, turi būti "oktiabriata" — ligi 6 metų, toliau — "pionieriai" — ligi 11 metų, sek. "komsomolas" — ligi 17 m., kandidatai į komunistus ligi 19 m. Ligi tol jie mokosi, po to 2 metai ekskursijų ir nuo 23 m. gauna darbą ir priimami partijon. Kas toj orga nizacijoj nebus — negalės nei mokytis, nei reikalingo maisto gauti ir tt.

Žmonių gyvybė nevertinama, sako — užteks jų. Ir gabena gi visokius kūlokus, raskulačenus, nepaklusnius, elgetas, beduonius šimtais tukstančių į Murmaną, kanalų kasti, miestų statyti, geležinkelių vesti, miškų kirsti, o ten žmonės miršta, kaip musės...

Pav., pastatė Murmano pageležinkely Stalino miestą — tą darbą atliko dovanai; kanalus kasa dovanai; miškus kerta dovanai. Pasitaiko, kad žmogus mišką iškerta ir dar lieka skolingas valstybei. Esti taip, kad del kurių nors priežaščių neiškerta miško tiek, kiek esti paskirta, tai kirtimo darbas neužskaitomas, o už maistą priskaito skolą...

Darbštumas irgi netinka. Kas daug dirba, tas daugiau uždirba, todėl tas vadinamas "rvač". Jei gali dirbti, tai eik į "subotnikus", t. y. — daryk talkas valstybės ūkiui.

Taigi, valstybei eik talkon, kasmet valstybės paskolai atiduok vieno — dviejų mėnesių algą ir tt.

Valstybė išnaudoja darbo žmogų visais būdais. Pav., pagal korteles neišduoda visų produktų ir neišduoda tiek, kiek reikia, t. y. — darbo žmogus produktų minimumo negauna ir jam tenka dasipirkti. O dasipirkti kooperatyvuose negalima, tenka eiti į krautuves, kur reikia mokėti vadinamas komercines kainas; tas gi be galo brangu ir daugumai neprieinama.

Užtai valdžia ir jos aparatas, kas yra komunistų partijos rankose, gyvena labai gerai. Valdininkai turi atskiras krautuves, valgyklas; atskirus davinius ir t. t.

Be ko kita sugrįžęs darb. buvo paklaustas apie badą SSSR., del ko dabar daug kalbama. Jis tą patvirtina kaipo tikrą faktą ir nurodo, kad ypač badaujama Ukrainoj ir Sibire.

Tai tokia paprasto darb. buklė komunistų "rojuje".

PALANKI LIETUVAI AMERIKOS RAŠYTOJA

Rašys knygą vaikams apie Vytautą.

Rašytojui Arėjui Vitkauskui rašo iš Kalifornijos, San Francisco, Amerikos rašytoja Anna C. Winlow, kuri nesenai yra išleidusi knygą apie Lietuvos vaikus (piemenėlių vargus ir t. t.) —"Our Little Lithuanian Cousin" ("Musų mažieji Lietuvos pusbroliai").

Kaip ji dirbo rašydama šią knygą ir ką turi užsibrėžusi padaryti, rašo savo laiške:

"Labai ačiu už atsiuntimą man tamstos eilių rinkinio "Spinduliai ir šešėliai." Aš atsimenu, jog mačiau dvejas ar trejas tamstos eiles kai kuriuose lietuvių laikraščiuose (leidžia muose Amerikoje), kurie buvo man paskolinti, kad aš rašiau "Our Little Lithuanian Cousin." Aš žinau, jog man knyga labai patiks, ir aš tik gailiuos labai, jog nemokėdama lietuviškai skaityti, tas malonumas turi buti per toli atidėtas. Bet aš tikiuos netrukus sutikti ką nors čia, kas išvers man eiles. Aš gerai gyvuoju San Francisco, bet mano buvusiuose namuose Pietų Kalifornijoje, kame aš paraši au knygą, aš turėjau laimingą privilegiją susitikti su daugeliu žmonių kalbančių visomis kalbomis, taip pat lietuvių.

Kai aš rašau apie kitą šalį, aš labai ja susiinteresuoju, ir taip pat buvo su Lietuva. Aš noriu parašyti daugiau apie ja, bet negaliu gauti naujos medžiagos, kuri butų man papasakota arba parašyta angliškai arba rusiškai, čekoslovakiškai, prancuziškai arba vokiškai, nes tomis kalbomis mano motina skaito ir gali išversti man. Aš noriu tam tyčia parašyti knygą vaikams apie didelius Lietuvos vyrus, tokius žymius asmenis, kaip Keistutis, Vytautas, ir kt. Jie yra visai nežinomi Amerikai. Tokia knyga labai gerai eitų, nes atrodo, jog visai negalima jos gauti kitoje kalboje kaip lietuvių. Jeigu aš visuomet gaučiau pakankamai žinių ir vaizdų, aš parašyčiau straipsnių apie gyvenimą ir valdžią Lietuvoje.

Šiuo tarpu mano naujausia knyga išeina apie Čili, panaši į lietuvių knygą. Esu susitarusi parašyti tokio pačio didumo istorinę apysaką apie Renesanso Florenciją. Taip pat daug šiaip laikraščiams rašau. Kai kurie mano įdomavimosi dalykai, be kitų šalių ir jų gyventojų yra drama, gyvulių globa, šunesirkaitės.

Aš manau ateityje aplankyti jusų šalį. Dar kartą užtikrindama tamstą apie mano didelį susidomėjimą visu, kas ją liečia, taip pat vertindama eilių knygą ir tamstos malonumą, aš esu sveikinanti tamstą.

—Anna C. Winlow.

GARSINKITĖS "SANDAROJE"

Progress Furniture Co.

Siulo mažiausias kainas ant visokių namam reikmenų.

PIRKITE ČIA DABAR IR TAUPYKITE PINIGUS!

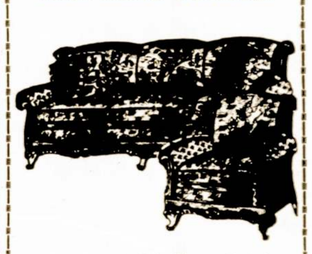

Gražus Seklyčiom Setai
nuo $24.50 iki $98.00
Miegamų ir Valgomų Kambarių Setai
nuo $19.50 iki $95.00
Refrigeratoriai ir Ledaunės
nuo $9.50 iki $99.00
Naujausi 9x12 Kaurai
nuo $12.50 iki $58.00
Drabužių Plovyklės
nuo $35.00 iki $125.00
Puikus Matrasai
nuo $3.95 iki $30.00
Gražios Plieninės Lovos
nuo $2.95 iki $15.00
Šildomi ir Gesiniai Pečiai
nuo $19.75 iki $97.50
Naujos Mados Radios
nuo $7.95 iki $100.00

Tai yra patogiausia ir didžiausia krautuvė Bridgeporte.

PROGRESS FURNITURE Co.
3222-26 S. Halsted St
Vedėjai: J. Kalėdinskas
J. Romanas

Duodame gražius ir įdomius lietuviškus radio programus kas ketvergą, 9:30 v. vak. iš stoties WSBC, 1210 kilocycles

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

Sveikatos Skyrius

Šį Skyrių Tvarko ir Prižiuri
Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija.

STAIGUS SAULĖS UŽGAVIMAS

Rašo Dr. P. Z. Zalatoris, gydytojas ir chirurgas, Chicago, Ill.

Vasarai atėjus, oras sušyla ir kartais net virš šimto laipsnių pasiekia. Dažnai pasitaiko žmonems buti lauke, ant saulės. O gerai įsikaitinus galima gauti net saulės užgavimą, ypatingai tokiems, kurie yra silpnos sveikatos.

Staigus saulės užgavimas yra kenksmingas, kartais net žmogaus gyvybei pavojingas. Kada žmogus įkaitintas saulės, pasidaro silpnas bei prade jausti galvos skaudėjimą, tokiame atsitikime visuomet privalo kuo greičiausiai eiti į vėsią vietą ir pailsėti. Be to, patartina įmerkti rankas iki alkūnių šaltame vandenyje arba laikyti jas iki alkūnių po bėgančiu šaltu vandeniu.

Saulės užgavimas ne į visus vienodai veikia. Yra žinoma, kad sveikas žmogus, nenutukęs ir nevartojantis svaiginančiųjų gėrimų, gali būti daug ilgiau saulės spinduliuose be pavojaus. Žmonėms, kurie vartoja per daug svaiginančiųjų gėrimų, kurie riebūs, mėgsta persivalgyti, mažai miega, tinkamai nepasilsi, yra rimto pavojaus kiek ilgiau ore ant saulės būti.

Kad apsisaugoti nuo staigaus saulės uždegimo, pirmiausiai reikia nevartoti svaiginamųjų gėrimų, gerai išsimiegoti, visuomet tinkamą maistą valgyti, niekuomėt nepersivalgyti, nebuti ilgai ant saulės ir per daug neskubinti dirbti, ypatingai sunkų darbą. Be to, visuomet reikia prižiurėti vidurius, kad jie dirbtų lengvai ir liuosai.

Kada šiltą dieną prisieina sunkiai dirbti ir daug išsiprakaituoti, tada reikia įdėti truputi druskos į stiklą vandens ir gerti. Nes didelis prakaitavimas išsemia daug druskos iš kūno, kas labai nusilpnina žmogų ir kartais net apalpina. Yra žinoma, kad plieno darbininkai ir pečkuriai dažnai turi meškluginius traukimus, nes jie daugiausia išsiprakaituoja.

Valgis būtinai turi būti tinkamas vasarai. Valgius gaminti daugiausia reikia lengvus, be riebalų ir ne iš mėsos. Vaisiai ir daržovės yra geras ir tinkamas maistas vasaros laiku. Riebumai, mėsa ir kiaušiniai per greitai įkaitina kūną. Per daug saldus maistas taip pat nėra pageidaujamas, nes jis irgi greitai sukelia šilumą kūne. Visuomet reikia valgyti lengvai ir mažai.

Drabužiai vasarą turi būti lengvi, ploni ir drobiniai, nes tik tokie duoda progos greitai kūnui atvėsti ir prakaitui išgaruoti. Drabužiai visuomet turi būti liuosi, neturi veržti arba spausti kūno dalis. Ankšti drabužiai neleidžia išsiprakaituoti, o karštame ore prakaito išgaravimas ir atvėsimas yra svarbus.

Apsireiškimai, arba simptomai, staigaus saulės užgavimo yra maždaug sekami: kuomet saulės karščiai pradeda veikti, tuomet žmogus pasijunta silpnas ir vis eina silpnyn, galva suka si ir skauda. Noras vemti, kartais ir vemia. Temperatura — karštis kyla. Širdies mušimas didėja ir tolyn smarkiau muša. Oda tampa labai sausa ir pabala. Žmogus pradeda alpti ir ant galo visai apalpsta. Yra net ir tokių atsitikimų, kur žmogus ant karto krinta ir greitai miršta.

Kuomet žmogus pajunta vieną iš aukščiau minėtų simptomų, arba pajaučia kad eina blogyn, tai jis pats, jeigu dar gali, turi eiti į pavėsį, arba jeigu pats jau negali, tai kas kitas turi kuo greičiausiai jį nešti vidun į šaltą kambarį. Tuomet reiika visus drabužius paliuosuoti, šaltu vandeniu trinti ir ledų prie jo galvos dėti, o jei karštis greitai, aukštai kyla, tai visą jo kūną ledais apdėti. Toliau, reikia žiurėti kaip ligonis eigiasi. Jei jo širdis nusilpsta, tai reikia jam duoti stimuliuojančių vaistų arba net ir kavos. O jei tas negelbsti, tai tuojau šaukti daktarą bei vežti į ligoninę.

CHELSEA IR LYNN, MASS.

Virš minėtuose miesteliuose randasi po SLA. kuopą, butent, Chelsea, Mass. 53 kp. ir Lynn, Mass. 127 kp. Minėtose kuopose veiklesnieji nariai visada lanko vieni kitų parengimus. Bet vėlesniu laiku nutarė abi kuopos sykiu surengti vieną, bet gražų išvažiavimą. Kadangi jau ruduo visai arti, tai ir vasaros veikimas bus užbaigtas. Todel ta proga minėtos kuopos susitarė surengti šaunų pikniką su įvairiais išlaimėjimais ir žaislais, kaip del suaugusių, taip ir del jaunimo ir atsižymėjusieji gaus draugas dovanas. Todėl gerbiamieji, nepamirškit 10 dienos rugsėjo-September. Visi kas galit į Paul Lebel Grove, Danvers, Mass. 390 Andover Street.

Bussai eis iš Chelsea Sq. kaip 11:30 ir Lynn nuo Lietuvių svetainės. Kas tik važiuos, nesigailės, nes bus gera orchestra, patogi svetainė, įvairių užkandžių ir naujo alaus, o jei kas nepanorės, galės valgyt šalta-košę.

— F. Kesler.

SUVIENYTŲ VALSTIJŲ GYVENTOJŲ SKAIČIUS.

Oficialiai surokuotas Suvienytų Valstijų gyventojų skaitlius liepos 1 d., 1933 m. buvo 125,693,000. Tai yra padidėjimas iš 2,917,000 nuo balandžio 1 d., 1930 metų.

Taip rokuoja Cenzo Biuras imant domėn visus gimimus, mirtis, immigraciją ir emigraciją.

New Yorkas užima pirmą vietą su 12,965,000 gyventojų, ir Pennsylvania antrą vietą su 9,787,000 gyventojų; Illinois trečią su 7,826,000 ir Ohio valstija ketvirtą su 6,798,000 gyventojais. Californija turi 6,062,000 gyventojų aplenkdama Texas valstiją, kuri laikė penktą vietą 1930 metais. Šiuom laiku Californija turi penktą vietą. Nuo 1920 iki 1930 metų Californijos gyventojai padidėjo net 65.5% ir vis auga.

Nevada su 110,000 ketvirtainiškų mylių žemės plotu, turi mažiausia gyventojų, apie 93,000. Antra mažiausia valstija šioje šalyje yra Wyoming su 231,000 gyventojų.

VIEŠOS ŠVENTĖS AMERIKOJ

Nors Suv. Valstijose kasmet šešios šventės apvaikščiojamos, bet čia nėra tautiškų švenčių, kurias kiekviena valstija užlaikytų. Net ir Liepos ketvirta diena (Nepriklausomybės diena) nėra tautiška šventė pagal įstatymus. Kiekviena valstija sau nustato katras dienas laikys viešoms šventėms.

Bet šešios dienos, kurios maž daug yra legališkos šentės šioje šalyje yra Kalėdos, Nauji Metai, Washingtono gimimo diena (vasario 22 d.), Nepriklausomybės Diena, liepos 4-tą, Darbo Diena (pirmas pirmadienis rugsėjo mėn.), ir Dėkavonės Diena (lapkričio paskutinis ketvirtadienis). Paprastai, Suv. Vals. prezidentas paskiria padėkavojimo dieną, bet tas legalizuoja šventę tik District of Columbus ir teritorijose. Ir todėl kiekvienas gubernatorius išleidžia panašią proklamaciją, šaukiant jo valstijos piliečius apvaikščioti dėkavonės dieną. Pastaraisiais metais šita šventė plačiai apvaikščiota svetimose šalyse, kur tik amerikiečiai randasi.

Apart viršminėtų švenčių, dar yra kelios kitos legališkos ir viešos šventės, kurios apvaikščiotos kai kuriose valstijose.

Spalio 12 d., Amerikos atradimo diena apvaikščiota kaipo "Columbus Diena" net 34 valstijose. Columbus spalio 12 d., 1492 m. atrado Ameriką.

Generalė rinkimų diena, tai yra pirmas antradienis po pirmo pirmadienio lapkričio mėn., laikyta legališka šventė kiekvienoje valstijoje išskiriant tik šešias.

Lincolno Diena, vasario 12d., yra legališka šventė net 29 valstijose. Pietinėse valstijose gimimo dienos Jefferson Davis, prezidentas konfederališkų valstijų laike naminio karo, ir Robert E. Lee, konfederacijos vyriausio kariuomenės vada, yra viešos šventės.

Atminimo dieną, gegužės 30d. (kapų puošimo šventė) yra viešа šventė net 34 valstijose. Iš pietinių valstijų Alabama, Florida, Georgia ir Mississippi teikia garbę tiems, kurie puolė naminiame kare balandžio 26 dieną. Tennessee vals. birželio 3d. ir Virginia gegužės 30 dieną.

Kelios valstijos apvaikščioja vietines šventes. Pav. vasario 14 d. yra "Įleidimo Diena" (Admission Day) Arizonoj; birželio 15 d. "Pionierių Diena" (Pioneer Day) Idaho; kovo 4 d. Pennsyvanijos Diena, penn. valstijoj; ir balandžio 19tą d. "Patriotų Diena" Maryland ir Massachusetts.

"Medžių Diena" — kasmetinis medžių pasodinimas, plačiai apvaikščiota kiekvienoje valstijoje, kad nors ne pačioj dienoj. Laikas mainosi. Šiuo apvaikščiojimu pastangos dėtos kreipti per mokylas tautos vaikų atydą į girininkystęs svarbumą. Nebraska valstijoj suvirš milionas medžių buvo pasodinta balandžio mėn. 1872 m., kuomet Medžių diena pirmu syk įvesta. Nuo to laiko, diena paskirta kiekvienais metais ,kiekvienoje valstijoje gubernatoriaus kaipo Medžių Diena, ir toje dienoje medžiai sodinami per visą šalį. Californijoj, kovo 7tą d. gimimo diena Luther Burbank, agrikulturisto, kurio visoki bandymai su augalais davė pasauliui naujų vaisių, daržovių ir augalų apvaikščiota kaipo Medžių iDena.

Įvairios svetimtaučių grupės Suv. Valstijose kasmet apvaikščioja savo tautiškas šventes su visokiomis iškilmėmis. **FLIS.**

KAMBARYS SU PANELĖMIS
(Feljetonėlis)

Kad kambarių būna nemeliuotų ir mebliuotų, tai visiems žinoma, bet nedaug yra kam žinoma, kad būna ir kambarių, mebliuotų panelėmis. Tai yra, ne vienomis panelėmis, bet jų yra prie rakandų — nelaimei, jų dažnai daugiau kaip rakandų...

Jaunos panelės ne taip, kaip berniukai, yra viltimi dažniausia ne tėvų, bet žentų, (tėvams vilčių iš jų būna mažai...) Ne duok, Aleche, pakliuti vienam vyriškiui į panelėmis mebliuotą kambarį. Ypač rudenio laiku, tai yra tuo laiku, kai visi vaisiai išnokę, paprastai kalbant — kai panelėms laikas tekėti...

Pirmąsias dienas prasideda naujo gyventojo tyrinėjimas: kiek jis turi pajamų, kelias rūbų eiles ir, bendari, ar tai yra abjektas tinkamas meškerei...

Gerai, jeigu kavalierius turi silpnybių nuo pirmų savo atsikraustymo dienų pasiduoti meškerei, ir — vargas tam, kuris nepasirengęs būti ne tiktai bet keno žentu, bet kas nenori rody ti jokio susijaudinimo pasirengusioms tekėti būtybėms...

Žinoma, nei apie aukščiau parašytą, nei apie meškeriojimo tikslą apsigyvenusiam kavalieriui nekalbama: visa tai turi būti savaime aišku... O jeigu kam tai nėra aišku, prasideda šokie jo pergyvenimai:

Pirmiausia pastebima, kad "ponas toks ir toks" labai daug geriąs vandens! Toliaus — jeigu nesumanus jaunas gyventojas nesusivokia bent apsimesti didesniu ar mažesniu susižavėjimu gausingais kambario rakandais — tuomet, palengva, prieinama ir prie elektros. Kažin kaip "nežymiai" gyventojui pastebima, kad degti elektrą dar esą peranksti. Jeigu kavalierius vis dėlto šviesą užsidega, tai pareikštasis nusistatymas įvykdomas tiesiu budu: elektra išjungiama...

Aš pažinojau vargšą viengungį, kurį panelėmis mebliuoto kambario šeimininkė maloniai priėmė, bet dar nespėjus įsiregistruoti namų knygoje buvo pareikšta, esą atsiradęs žmogus, kurį dėl susidėjusių aplinkybių — nori nenori — reikia priimti gyventi... (Suprask: anas, reikia manyti, geriau kibo į meškere...).

Rimtai kalbant, prieš panelių norą ištekėti nieko negalima turėti, bet tą nuomonę paremti aktyviai taip pat nebūtina... Tačiau, kurie taip mano, pakliuva į aplinkybes, kurios anksčiau ar vėliau turi nepatyrusį gyventoją išgyvendinti...

Žiurint politinės ekonomijos žvilgsniu, čia veikia du veiksniai: vienas — prekės, labiausiai sezoniškos, reikalauja greito eksporto; antras veiksnys — minėtu būdu tokiuose kambariuose atsiranda ir tikras taupumo principas (žinoma, gyventojų sąskaiton) — juk reikia padengti deficitą, pasidarantį dėl įvairių tualetinių ir kasmetinių priemonių, kurios panelių naudojamos, kad įkristų į akį...

Nelaimingi tokių mebliuotų kambarių nuomininkai!...

Taip pasakoja žmogus, kurį aš gerai pažįstu. Ar tai tiesa?.. Kiek žinoma, visuomet neblogai atsiminti obalsį:

"Būna ir blogiau!...

Arėjas Vitkauskas.

AR GIMINĖS GALI BUTI LIUDININKAIS NATURALIZACIJOS IŠKLAUSYME

Klausimas—

Ar giminės, kaip vyras, žmona, pusbroliai, pusseserės, dėdės, tetos ar kitos giminės skaitomi tinkamųs liudininkai kuomet kandidatas pilietystės pašauktas del išklausimų prieš Naturalizacijos Egzaminatoriaus.

Atsakymas—

Įvairiuose naturalizacijos distriktuose praktika nėra vienoda. Kaikuriuose distriktuose kaip New Yorke, giminės yra priimtos kaipo liudininkai, kitose, New Jersey, pav., giminės negali buti liudininkais. Saugiausias budas yra neprašyti giminių buti liudininkais, arba geriaus, iš anksto sužinoti nuo naturalizacijos oficierių ar giminės gali buti liudininkais. New Yorkas taipgi reikalauja kad liudininkai turi buti suvirš 23 metų senumo.

KAVALIERIUS IŠMAINYTAS Į KIAULĘ

(Vaizdelis iš okupacijos laikų)

Ne tik Lietuvoj, bet, tur but ir visam pasauly pirmas toks nuotykis, kad žmogus butų išmainomas į kiaulę. Ir dar ne bet koks, o jaunas, stiprus vyrukas.

Vokiečių okupacijos laikais, Radviliškio valsč. Eibarškių km. apie 20 m. amžiaus jaunikaitis Kazys Miknius nuo stovinčių tame pat kaime okupantų vokiečių buvo "nuspyręs" šautuvą, kurį paslėpė ant kutės šiauduose.

Vokiečiai pasigedę šautuvo įtarė minėtą pilietį. Kiek užkirtus, Miknius prisipažino pavogęs. Tuo laiku pats vienas buvęs namie. Vokiečiai tuoj surišę, varėsi į ganyklas sušaudyti. Gale kaimo sutinka iš lauko grįžtančią motiną.

Sužinojusi, kur sunus varomas, pradėjo vokiečius maldauti. Žinoma, ir motiną apkulė, kuri apkabinusi sunų raudojo. Jos ašaros kiek "suminkštino" okupantų širdis. Jie savo sprendimą pakeitė. Pasiulė motinai, kad ji duotų kiaulę, tai sunų paliks gyvą. Motina, nors ir neturėjo kiaulės, bet pažadėjo. Vokiečiai, laižydamies grįžo atgal. Sunų pririšo prie tvoros. Motina, nubėgusi pas kaimynė, prašė parduoti, arba paskolinti kiaulę. Kaimynas, sužinojęs reikalą iš po šiaudų išvarė "peniukšlę". Prisirišęs ant vadelių, nuvarė prie Mikniaus kiemo. Vos tik pamatė gatve ateinant pulką žmonių, kuriam "vadovavo" riebi peniukšlė, tuoj, pasmerktąjį miriop, paleido. Ir tąją kulką, kuri buvo užtaisyta Kaziui, suvarė kiaulei kakton. O paskui, už jaunuolio gyvybę, valgė skanius lašiniukus.

Dabar, sako, tas kavalierius visam amžiui yra prisiekęs kiaulienos nevalgyti, kaipo jį išgelbėjusios iš mirties

Patrimpas.

Argentinos sandariečių spaudoj skaitome tokį pranešimą: "Draugiškas sandariečių išvažiavimas ir piknikas **Kalėdų pirmą dieną.**"

Vaje, vaje! Kaip tai galėjo atsitikti! Kalėdų šventėse išvažiavimas į laukus su šokiais ir net dar maudynėm!

Tikras galvosukis. Kas jį išaiškins prašome atsiliepti.

o-O-o

Tikėsit ar ne?

SENI KRAŠTUTINUMAI.

Palangoje buvės senas mokytas kunigas, kuris turėjęs katiną ir šiaip ji bardavęs už kokį nusikaltimą:

— Ty nejesteš varty, žebi gadalam do ciebie po polsku, — Eik lauk!.. (Tu nesi vertas, kad kalbėčiau tau lenkiškai, ir pridėdavo lietuviškai: Eik lau!).

Kitas senas ir mokytas kunigas ten pat sakąs:

— Mušk lenką, kur sutiksi! Užmuši — nuodėmės nebus!

Jis atsisakęs priimti sveikinimą Kazimiero vardo dienoje — todėl, kad šventasis Kazimieras mokėjęs lenkiškai...

Arėjas Vitkauskas.

WORLD'S FAIR
RODEO
SOLDIER FIELD
STARTS
Friday Afternoon and Twice Daily to Sept. 10
55,000 SEATS 55c

Čempijonai raiteliai iš visų Suv. Valstijų ir Kanados bus kiekvienam programe kontestui už 50,000 prizus. Visi keliai veda į Kareivių Aikštę.

RIMBAS

MĖNESINIS SATYROS IR KRITIKOS ŽURNALAS

Jo leidėju ir Redaktorium yra buvęs ilgus metus Sandaros Centro Sekretorius ir "Sandaros" Redaktorius K. J. Paulauskas.

Ar matei "Rimbą?" Ar skaitei kas jame yra parašyta? Jei ne, tai dėk konvertan 10c su savo antrašu ir pasiųsk jam, o jis tuoj pas tave pribus. Prenumerata metams tik $1.00. Užsiprenumeruok jį, gausi daug linksmų skaitymų.

"RIMBAS"

256 W. Third St. So. Boston, Mass.

ALUS!

Kuriuo Visi Pasitenkina

"Tavern Pale"

Del Nuolatinių Gėrėjų

ALUS, KURIS TURI SKONĮ SENOJO GARSAUS IR SENIAU ŽINOMO KAIPO

"Bohemian"

Kurį Išdirbinėjo.

North American Brewery Co.

Tuli alaus išdirbime specialistai pripažįsta, kad "TAVERN PALE" alus, kurį išdirba ATLANTIC BREWING Kompanija, yra geriausias, nes jis yra, galima sakyti, tas pats alus, kuris buvo prieš įvedimą prohibicijos akto šioj šaly, plačiais tais laikais žinomas "BAHEMIAN" Alus, kurį išdirbinėjo garsioji NORTH AMERICAN BREWERY CO. ir kurios savininkas p. RUDOLF LEDERER dabar yra savininku ATIANTIC BREWING KOMPANIJOS.

Jojo ilgų metų patyrimas išdirbime gero alaus liudija, jog "TAVERN PALE" Alus yra vienas iš geriausių ir kaip gėrėjams taip ir pardavėjams.

Taigi Restoranuose, Aludėse ("saliunuose") ir specialiuose parengimuose yra geriausia naudoti-gerti "TAVERN PALE" ALŲ, kuriuomi kiekvienas gali buti pilnai patenkintas. Kiekviename atsitikime reikalaukite "TAVERN PALE" alaus, kurį išdirbinėja plačiai žinoma

Atlantic Brewing Co.

2336 Bosworth Ave. Chicago, Ill.

TELEPHONE LINCOLN 8010

Chicagoje

KĄ ŽMONĖS PRIMETA NEKALTIEM BERNELIAM?

Praėjo piknikas bernelių,
Paliko daug tamsių šešėlių,
Neapgraibytos paslapties;
Laisvojoj pramogoj nakties.
Mus Bridgeporte liežiuviai plaka
Ir jo pėdomis kiti seka.
Kaip varnos skraido plepalai,
Verda pliatkų katilai.
Kiekvienas naujo vis suranda,
Ar atkartoja seną gandą:
Kodel tą pikniką sumanė
Ir gerą vardą sau praganė.
Ir kam į miško tamsią naktį,
Jie vežės grožio karalaitę.

* * *

Su paškalom nelengva "roda",
Užpildytųm jais jaučio odą.
Bet reikia sąžinę atjausti;
Berneliai jau ir taip nubausti.
Už pikniką juos visi barė,
Retai kas gerą žodį tarė.
O vargšo, vargšo dvasios vado,
Ne pirmą kartą akis bado.
Kitus yr' lengva kryžiavoti,
Neduodant jiems nei išsižioti
Ir tarti žodį apgynimo,
Ar verti jie tokio likimo.

* * *

Kas piknikų nakties nerengia,
Kuomet mieguistą mišką dengia
Mėnulis, žvaigždės ir tamsumas,
Gamtos širdingas atvirumas.
Ir Dundulienės meno grupė —
Žavėjanti jaunimo grupė.
Rimčiausi Sandaros veikėjai,
Ligų žinovai, patarėjai,
Net Šv. Jurgio "ražancinė",
Kuriai dangus yra tėvynė,
Patamsy šoka, kojas svaido,
Šviesos mėnulio nesibaido.
Tai įprastas visiems dalykas.
Ir laisvamanis, katalikas,
Pagundų neveja su šluota,
Pataikęs į naktinę puotą.

* * *

Bet vos berneliai, sieloj šalti,
Kaip Dievo avinas nekalti,
Slaptai į mišką nudundėjo,
Šale jų moterys sėdėjo,
Tuojau liežiuvninkė Chicaga
Tyčioms pradėjo pust į ragą.
Pajuokt, apšmeižt mus broliją,
O tokios žaizdos greit negija.
Ir ši garbės plėšimo "skloka",
Sunku atspėti kas jai moka,
Pasiuntus buvo ten šnipus,
Išuostyt pikniko kampus.

* * *

Ką ypatingo jie surado?
Prasižengimus dvasios vado?
Ar kas jaunystę atsiminęs,
Merginą laikė apkabinęs?
Klausykit, ausis atsisukę:
Berneliam padorumo trukę;
Skandalingai bus užsilaikė
Ir gyvnašles po žolę vaikė.
Kai kur melagiam barzdon spiauna,
Kitur—liežiuvį jiems nupiauna.

* * *

Bet mes skriaudikų nekliudysim
—Prieš melą tiesą pastatysim.
Vien del idejos, o ne pelno,
Berneliai rengėsi iš kalno.
Planavo ne tuščioj galvoj,
Grąžinti kas buvo Lietuvoj:
Joninių naktį iškilmingą,
Mergelių elgėsį protingą;
Kai visi užė, galvom ėjo,
Jaunystė mus tuomet žydėjo.

* * *

Tą prisiminus širdis plaka —
Kaip greitai amžiaus upė teka!
Svajonės džiusta, jausmai mainos.
Ir dingsta vėl kaip garsas dainos.
Bet aš su mažmožiais užtrunku,
Rimtiem žmonėm skaityt tas sunku.
Arčiau prie tikslo ir dalyko,
Juk tema nepaliesta liko.
(Pabaiga kitam num.)

CHICAGOJ SUSITVĖRĖ GOLFO DRAUGIJA

P-nas D. Pivarunas, Chicagos lietuvių golfistų pirmininkas.

Pradžioj šios savaitės gimė visų seniai lauktą Chicagos Lietuvių Golfo Draugija, kurios tikslas yra sujungti į kruvą visos šios sporto srities mėgėjus ir dalyvauti įvairiuose turnamentuose.

Steigiamasis susirinkimas įvyko p. Bielskio aptiekoj, 69th ir Artesian Ave. Valdybon tapo išrinkti šie asmenys: Pirm. D. Pivarunas; vice-pirm. N. Pačiulpis; sekret. Dr. G. I. Bložis; fin. sekr. Dr. S. Biežis; iždininku J. Vitkus.

Pirmutinis šios draugijos viešas pasirodymas įvyks ateinantį trečiadienį Southmoor Country Club. Visi nariai galės parodyti savo gabumus ir kiek jie turi progų laimėti prezidento taurę. Šiuo turnamentu yra užinteresuoti visi golfininkai.

Lošimas prasidės 8 val. ryte, o vėliaus bus pietūs. **Rep.**

JAUNOSIOS BIRUTĖS ŠOKĖJAI — KEPĖJŲ PIKNIKE.

Chicagos lietuvių kepėjų organizacija turės savo metinį išvažiavimą šiam sekmadienyje, rugsėjo 3 dieną, Sun-Set darže, prie 135th ir Archer Ave. Tai tur but vienintelis piknikas, kurio bilieto pašaliniai nenupirktų ir už desėtką dolerių. Kiti tai brukte bruka, bet kepėjai patys už juos užmoka ir patys tedalyvaus.

Kadangi tarpe šių biznierių yra keletas Jaunosios Birutės rėmėjų, tai ši vaikų draugijėlė nusprendė pagerbti juos nors trumpute programa ir pasižadėjo atlikti trejetą šokimo numerių. **—A.**

PUIKUS LIETUVIŲ RADIO PROGRAMAS

Pereito ketvirtadienio vakare iš stoties WSBC teko išgirsti puikus radio programas, kurį suteikė vietos prekybinė įstaiga —Progresss Furniture Co. Tai buvo programas, kokių retai kada pasitaiko girdėti.

Šioje radio valandoje dalyvavo ir plačiai žinomas komp. A. Pocius su savo, geriau sakant Beethoveno Koncervatorijos mokinių, mergaičių sixtetu, kurios labai puikiai padainavo keletą dainų. Taipgi dainavo solo vienas iš Progress Co. vedėjų, butent p. J. Romanas. Kadangi jis yra geras dainininkas ir jo dainos klausytojams labai patinka, tai ir šiuom kartu jis visus patenkino. Taipgi turiu pažymėti, kad ponas Romanas yra netik geras dainininkas, bet geras ir pranešėjas.

Taigi tokios radio valandos, kokias teikia Progress Co., teikia malonumo ir garbės lietuviams visais atžvilgiais.

—Rep. M.

SVARBUS VISŲ LIET. SPULKŲ CHICAGOJ SUSIRINKIMAS.

Įvyksta penktadienyje, Rugsėjo Sept. 8 d., Lietuvių Auditorijos mažojoj svetainėj.

Šiuomi pranešu, kad metinis susirinkimas visų lietuviškų Spulkų (Lithuanian Building Loan Ass'n League of Illinois) įvyks penktadienį, 8-tą dieną Rugpiučio-September, 1933 m., 8 val. vakare, Chicagos Lietuvių Auditorijos mažojoj svetainėj, 3133 So. Halsted St., Chicago, Illinois.

Bus rinkimas valdybos ateinantiems metams, delegatų atstovauti musų Lygą Illinois ir Jungtinių Valstijų Konvencijoj.

Taipgi į šį susirinkimą yra užkviestas kalbėtojas, kuris išaiškins dalyviams apie daromas paskolas per "Home Owners Loan Corporation" — tai yra klausimas labai svarbus spulkininkams.

Su aukšta pagarba,

J. P. Varkala, Sekr.

P. S. — Prie progos šiuomi pranešu, kad iki 1-mo Rugsėjo (September) 1933 m., turi but pasiųstas "Capital Stock Return" ant formos 707, 717 ir "xuestionerr Form 1027". — Nepamirškit!

P-S FRANK WOIDAT SUGRĮŽO IŠ ATOSTOGŲ.

Plačiai žinomas Bridgeporto biznierius, lietuvis p. Frank Woidat, kuris užlaiko pirmos klasos krautuvę 3320 S. Emerald Ave., sugrįžo iš atostogų. Jis, palyginamai į trumpą laiką apvažiavo dalį Minnesota ir veik visą Wisconsin valstiją.

Ponas Woidat pavažinėjęs ir pailsėjęs laimingai sugrįžo atgal ir dabar su nauja energija vėliai darbuojasi savo biznyje. Šia proga noriu čia priminti, kad p. Woidat, nors yra jaunas lietuvis biznierius, bet gan pasekmingas savo šakoje ir prie kiekvienos progos prisideda bei paremia ir lietuvišką veikimą. Gal del to jis ir yra pasekmingas. **Rep.**

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA.

Chicaga didžiausia lietuvių kolonija Amerikoje. Čia gyvenantį lietuviai kartais jaučiasi kaip esanti Lietuvoje. Čia yra viskas, kas tik yra reikalinga ir malonu lietuviams. O prie to viso, net galima pasigerėti gerais koncertais, kuriuos galima girdėti per radio. Taip ir praeitą antradienio vakarą radio klausytojai buvo sužavėti, kuomet jie turėjo malonumą girdėti labai rupestingai prirengtą ir gerai išpildytą radio programą iš stoties WGES., per pastangas Peoples Furniture krautuvių.

Šį sykį labai gražiai dainavo Peoples Parlor kvartetas, duetas ir solo p-lė A. Ančiutė, K. Sabonis ir kiti. Prie to graži ir smagi muzika ir naudingos kalbos, kurias pateikė Dr. A. Juozaitis ir programo vedėjas J. Krukas davė gražaus ir įdomaus ko pasiklausyti. Todėl ir ne stebėtina, kad ir lietuviai myli gyventi dideliuose miestuose, ypatingai Chicagoje. **R.**

SENAS SANDARIETIS, DAYTONIETIS APSILANKĖ SANDAROJE

Šiomis dienomis apsilankė Sandaroje senas sandarietis ir visuomenės darbuotojas p. M. Valiušis, iš Dayton, Ohio. Ponas Valiušis yra vienas iš žymesnių visuomenės darbuotojų ir senas sandarietis. Pasikalbėjus apie Sandaros ir abelnus lietuvių išeivijos reikalus, jis pasižadėjo, sugrįžus atgal ir orui atvėsus, ką nors surengti ir Sandaros naudai.

P-as Valiušis Chicagoje turi brolį, kurį jis ir aplankė. Ta proga jis apsilankė ir pasaulinėj parodoj. **M.**

MANO KELIONĖ Į RYTINES VALSTIJAS

Pereitą mėnesį man teko aplankyti rytines valstijas — New Yorko, Pennsylvania ir kitas ir čia noriu pasidalyti su Sandaros skaitytojais įgytais įspudžiais savo kelionėje.

Iš Chicagos tiesiai važiavau į Pittsburgh'ą Nuo Chicagos iki Pittsburgh'o kaip ir visur — lygumos, maži kalneliai ir tt. Pittsburgh'e persėdau į kitą traukinį. Vos pasijudinus traukiniui iš vietos, aš labai nustebau išvydus kalnus — dangorai žas niuksant, tarytum tykoja užgriuty ant greit bėgančio musų traukinio. Vietomis per langus negali nei primatyti kalno viršunės. Kur traukinys kiek pasitraukia nuo kalno, matai kalnas siekia debesis, o ant kalno viršunės stokso namelis. Manau sau, kaip tu žmogau ten užlipai ir kaip tu tą namelį pastatei. Rodos keltuvo niekur nesimato — kaip galima dagauti maisto ir vandens, nes kalnai akmens ir juose vandens nėra.

Važiuoju toliaus ir vis toki pa tys vaizdai; taip žmonės gyvena ant kalnų, pakalnėse, nes lygesnės vietos niekur nesimato. Traukinys bėga savo greitumu ir niekur nesimato ūkių. Manau sau — kaip ši valstija gali išmai tyti savo gyventojus, kuomet čia nėra ūkių. Matant tokį vaizdą, darosi labai nejauku — kal nai, pakalnės, kur nekur pamatai upeliuką, bet vanduo nėra švarus ir jo negalima vartoti gėrimui.

Po apie septynių valandų važiavimo, pasimatė puikus ir gan platus upelis, kurio vienoj pusėj matosi aukšti kalnai, o kitoj maži antkalneliai, užsėti įvairiais javais ir daržovėmis. Traukinys vis bėga aukštais kal nais, net baugu darosi pažvelgus į tas visas pakrantes.

Apie šeštą valandą pasiekiau Shenandoah, Pa. Ten radau manęs belaukiančius, iš Pottsville atvažiavusius ponus Klimavičius. Mane pasiėmę vežėsi pas save, kurie gyvena net 13 mylių, kuriame yra suspietęs nemažas skaičius lietuvių. Pottsville miestelis atrodo gan puikus. Ponai Klimavičiai turi moderniškus namus; pirmas aukštas parenduotas vaistinei, o antrame patys gyvena. P-ų Klimavičių šeima susideda — du sūnai, Aleksas ir Adolfas ir dukrelė Valerija, yra baigusi slaugės mokslą.

Sekančią dieną p. Klimavičienė su sūnum Adolfu automobiliu išvežė mane parodyti apielinkes. Teko aplankyti New Philadelphiją, Tamaqua ir keletą kitų miestelių, kurių skaičiuje aplankiau ir garsųjį Mahanojų.

Pasisvečiavus pas ponus Klimavičius, nusprendžiau ta proga aplankyti ir savo gerą pažįstamą ponią Zosę Vitaitienę, New Yorke. Tuojaus pasiunčiau telegramą pranešdama, kad atvykstu New Yorkan, pažymėdama kada traukinys išeis iš Pottsville, Pa. Važiuodama manau sau — jeigu ponia Vitaitienė ne sutiks ant stoties, tai paėmus kitą traukinį stačiai trauksiu į Chicagą. Bet vos spėjau išlipti iš traukinio, kaip pačiupo ma ne kas už rankos. Greit atsisuku ir pamatau ponus Vitaičius. Čia mano net akys prašvito iš džiau gsmo, kad vėl turiu progą susitikti su savo gerais draugais. Ponia Vitaitienė atrodo dar pui kiau, negu kad buvo Chicagoj.

Pasikeitę po keletą žodžių, važiavome į pp. Vitaičių gyvenamąja vietą — Brooklyną —požeminiais traukiniais ir vėl, apie valandą ėmė kol pasiekėme pp. Vitaičių namus. Kiek pasikalbėjus ir paviešėjus, ponia Vitaitienė susitarė su p-ais Vinikais ant ryt važiuoti į jūras maudytis. (Bus daugiau)

TURIU TUOJ PARDUOTI

Stutz, 7 keleivių aukštos rušies automobilius. Geram stovyje, bėga kaip naujas. Parduosių ant lengvų išmokėjimų. Labai pigiai. Privatinis pardavėjas. Garadžius 2445 E. 74th St. Tel. Harrison 3006.

PIRKITE RADIO DABAR

PAKOL DAR YRA ŽEMOS KAINOS

PEOPLES Furniture Co. Krautuvėse

$15.00 NAUJOS MADOS MIDGET RADIOS PO
NAUJI CROSLEY RADIOS PO

$7.95

NAUJI PHILCO RADIOS PO

$17.50

NAUJI ZENITH RADIOS PO

$18.75

Labai platus pasirinkimas visokių kitokių standard padarymų radios įrengtų gražiausiuose naujuose kabinetuose.

PIRKITE DABAR IR TAUPYKITE

PEOPLES FURNITURE CO. Krautuvėse

2536-40 W. 63rd St. Corner Maplewood Ave.
4179-85 Archer Ave. Corner Richmond Street
Chicago, Ill.

TEL. CALUMET 3277

J. J. Hertmanavičius

814 West 33rd St.

APDRADŽIA (Inšiurina) namus, biznius, rakandus, stiklus, automobilius ir visokį kitą turtą. Aprupina viską, kas paliečia apdraudą.

PADARO pirkimo, pardavimo, maino ir visokius kitus notarialius raštus.

PATARNAUJA prie pirkimo, pardavimo ir mainymo namų ir kitų nuosavybių.

PRIGELBSTI prie suradimo paskolų ant namų.

Trisdešimts metų patyrimo tuose reikaluose — užtikrina gerą patarnavimą.

Dieninis ir Naktinis Patarnavimas

PAVLAVIČIA UNDERTAKING CO.
INCORPORATED
Pilnas Laidotuvių Patarnavimas $75 ir augš.
HENRY W. KECKER
Licensed Embalmer
3238 So. Halsted Street Chicago, Ill.
Tel. Victory 4088

TEL. REPUBLIC 8340
SENIAUSI LIETUVIŲ GRABORIAI CHICAGOJE
Čia pigesnės kainos, nes daugiau prityrimo.
Nežiurint kur gyvenate musų ypatiškas, ištikimas patarnavimas visuomet prieinamas už
NAUJĄ ŽEMESNĘ KAINĄ.
Kiekvienam pagrabui musų koplyčia su vargonais dykai. Nuliudimo valandoje nepamirškite mus pašaukti, REPUBLIC 8340. Musų patarnavimu busite patenkinti.

Juozapas Eudeikis ir Tevas
5340 SO. KEDZIE AVENUE
(Neturime sąryšių su firma tuo pačiu vardu)

GRABORIAI

J. J. Bagdonas
LADOTUVĖMS patarnauja MANDGIAI SIMPATIŠKAI ir LABAI PIGIAI
Liudnoje valandoje pašaukite:
REPUBLIC 3100
2506 W. 63rd St.

Phone Lafayette 3572

J. Liulevicius
Graborius ir Balsamuotojas
Patarnauju Chicagoj ir apielinkės miestukuose.
Didelė graži Koplyčia pagrabams dykai.
4092 Archer Avenue, Chicago

Tel Yards 1138

Stanley P. Mažeika
LIETUVIS GRABORIUS

Automobilius galima gauti visokiems reikalams.
3319 Auburn Av., Chicago

ADVOKATAI

JOSEPH J GRISH
Lietuvis Advokatas
4631 So. Ashland Ave.
Tel. Boulevard 2800
Rez. 6515 So. Rockwell St.
Rel. Republic 9723

A. A. OLIS
ADVOKATAS
100 N. La Salle St., Room 2221
Telephone Randolph 0332
Val.: nuo 9 ryto iki 6 v. vak.
3241 South Halsted Street
Telephone Victory 0562
7—9 vak. apart Panedėlio, Seredos ir Pėtnyčios

REMKIME SAVUOSIUS

Gerbiami Sandarietiai ir 'Sandaros" skaitytojai, ...remkime tuos biznierius ir profesionalus, kurie garsinasi "Sandaroje" nes mes tik vienas kitą remdami ir kooperuodami pergyvensim šią depresiją ir susilauksim geresnių laikų.

SANDAROS RED. ir ADM.

Pigus Butas

Padoriam žmogui, kuris prižiurėtų namą—kreipkitės pas

J. J. HERMANAVIČIŲ
814 West 33rd Street

Muzikos Mokytoja

Liet. p-lė Josephine Schultz

Duoda muzikos-Piano lekcijas prieinamomis sąlygomis ir reikalui esant — atvyksta į namus. Dėliai platesnių informacijų kreipkitės ypatiškai arba telefonu:

Miss Josephine Schultz
6738 So. Campbell Av. Chicago
Tel. Hemlock 4550

LIETUVIAI GYDYTOJAI
(Amerikos Liet. Daktarų Draugijos Nariai

Phone: Hemlock 7828
Dr. C. K. Kliauga
DENTISTAS
2420 West Marquette Road
Arti Western Ave.
Valandos:
Nuo 9:30 ryto iki 8 val. vak.

Tel. Republic 2266—Hemlock 2010
Dr. K. Drangelis
DENTISTAS
2403 West 63rd Street
Kampas 63rd ir Western Ave.

Phone Canal 6122
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v.
Ned. ir Seredoms pagal sutartį.
Rez.: 6628 So. Richmond St.
Tel. Republic 7868.

Dr. P. Z. Zalatoris
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso valandos:
10:30 iki 12 val. rytais
1 iki 3 val. po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniais: 9 iki 12 val. rytais
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6659

Dr. Strikol'is
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėliomis pagal sutartį.
Ofiso Tel: Boulevard 7820
Namų Tel: Prospect 1930

Phone Victory 2514
Dr. A. J. Zimontas
Seniausias Lietuvis
DENTISTAS
3252 South Halsted Street

Phone Grovehill 1595
Ofiso Valandos:
Nuo 9 iki 11 ryto; nuo 2 iki 4 p. p. ir nuo 7 iki 9 val. vakare.
DR. A. L. YUŠKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2422 West Marquette Road
Cor. 67th St. ir Artesian Ave.
CHICAGO, ILL.
Šeštadieny ir Trečiadieny po piet pagal sutarima.

LIETUVIAI GYDYTOJAI

Phone Victory 7188
DR. M. ZILVITIS
DENTISTAS
3243 South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Telefonai: Boulevard 5913
ir Boulevard 5914
DR. S. NAIKELIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9
Nedėliomis pagal sutartį
756 W. 35th Street
N. E. kampas 35th ir Halsted Street

A. K. Rutkauskas, M.D.
4442 South Western Avenue
Tel. Lafayette 4146

Valandos: Nuo 9 v. ryto iki 8 v. vak.
Dr. Karl Nurkat
(NURKAITIS)
Akiniai pritaikomi atsakančiai.

3514 So. Halsted Street

Tel. REPUBLIC 0098
Dr. A. J. Manikas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos:
Nuo 2 iki 5 val. diena ir
Nuo 7 iki 8 val. vak.
3008 West 59th Street